

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 7 mars 1893, kl. 2 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändrad lydelse af 65 § utsökningslagen.

Vid senaste lagtima riksdag förelåg till behandling en af herr Olof Olsson i Stockholm inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 108, afseende sådan ändring af bestämmelserna i 65 § utsökningslagen, att från utmätning skulle undantagas, enligt motionens ordalydelse, nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn, så ock af det förråd, som i huset finnes, hvad till underhåll för en månad tarfvas jemte nödiga arbetsredskap eller andra lösören, allt dock ej öfver ett värde af 150 kronor. Af den motivering, som motionären förutskickat, syntes emellertid framgå, att motionären ville under föreslagna beloppet inberäkna allenast värdet af nödiga arbetsredskap eller andra lösören.

I afgifvet utlåtande öfver berörda framställning (n:o 46) erinrade lagutskottet till en början, huru som af förhandlingarna vid 1877 års riksdag framgick, att 65 § utsökningslagen erhållit sin nuvarande lydelse i enlighet med ett af det särskilda utskott, som hade den förberedande behandlingen af den kongl. propositionen i ämnet sig anförtrodd, framställt sammanjemkningsförslag. Vid behandlingen af särskilda utskottets ursprungliga förslag hade kamrarne nemligen stannat i olika beslut, i det att Första Kammaren dels lika med Kongl. Maj:t bestämt maximivärdet af egendom, som förutom nödiga gång- och säng-

kläder samt i huset befintligt förråd finge undantagas, till allenast 50 kronor, dels ock till dylik egendom hänfört endast nödiga arbetsredskap och husgeråd, medan deremot Andra Kammaren i förra hänseendet bestämt sig för ett belopp af 100 kronor och i det senare ansett nödvändiga lösören af hvilket slag som helst böra vara fredade från utmätning.

Härefter anförde utskottet, att enligt utskottets uppfattning lagstiftningen på förevarande område i främsta rummet borde afse att med billighet mot gäldenären förena full rättvisa mot borgenären, så att den förre icke gynnades på den senares bekostnad, och att utskottet icke kunnat undgå att finna, att i det stadgande, deri ändring sålunda blifvit ifrågasatt, berörda uppgift blifvit löst på ett i det hela tillfredsställande sätt. Utskottet insåge väl, att hvarje siffra för det värdebelopp, som må från utmätning undantagas, måste lida af en viss godtycklighet och föranleda en viss ojemnhet i tillämpningen, och utskottet ville icke heller förneka, att hvad motionären anført kunde tala för någon höjning af det maximibelopp, som för närvarande funnes stadgadt uti ifrågavarande afseende, men utskottet vågade på samma gång antaga, att gäldenärs skäliga anspråk på undseende ännu så länge med gällande stadganden vore nöjaktigt tillgodosedt, och att sålunda den föreslagna höjningen icke kunde anses vara af verkligt behof påkallad.

Utskottets på sådana skäl grundade afstyrkande hemställan blef af båda kamrarna utan meningsskiljaktighet bifallen.

Vid innevarande riksdag har frågan om förändrade bestämmelser rörande värdet af den egendom, som må vid utmätning undantagas, å nyo bragts å bane i två särskilda inom Andra Kammaren väckta motioner, hvilka afgifvits, den ena, n:o 70, af motionären i ämnet vid 1892 års lagtima riksdag herr *Olof Olsson* och den andra, n:o 39, af herr *O. A. Brodin*.

Med förnyande i hufvudsak af sin ofvan berörda framställning föreslår herr *Olof Olsson*: att Riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring i 65 § utsökningslagen, att densammas lydelse blefve följande:

Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Saknas utväg till nödortfigt uppehälle; då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas, så ock nödiga arbetsredskap eller andra lösören, dock ej öfver ett värde af etthundrafemtio kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättning skett.

Oafsedt en tydligare redaktion skiljer sig sålunda herr Olssons nu väckta motion från hans ofvan omförmälda framställning allenast derutinnan, att motionären nu icke påyrkat ändring i bestämmelsen, att från utmätning skall, der utväg till nödtorftigt uppehälle saknas, utan afseende å värdet, af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas.

Än längre i förevarande afseende går den andre motionären i ämnet, herr *Brodin*, hvilken hemställer, att vid utnämning må undantagas egendom — arbetsredskap eller andra lösören — ända till 500 kronors värde. Denna framställning grundar motionären hufvudsakligen derå, att en dylik åtgärd säkerligen skulle komma att verka en väl behöflig inskränkning i den för landets näringslif i dess helhet förderfliga konsumtionskreditens användning.

De skäl för bibehållande af nu gällande bestämmelser i detta ämne, som utskottet i dess ofvan angifna utlåtande anförde och hvilka af båda kamrarne, på sätt redan nämnts, godkändes, synas utskottet fortfarande ega giltighet. Såsom framgår af en jemförelse af de motiver, som lagts till grund för ifrågavarande motioner, hafva de båda motionärerna i ämnet valt i viss mån olika utgångspunkter för sina framställningar. Sålunda afser herr *Olof Olsson* uteslutande att bereda lindring åt gäldenären, medan herr *Brodin*, i syfte af konsumtionskreditens inskränkande, jemväl vill hos långifvaren väcka ökad betänksamhet mot beviljande af sådan kredit. Mot herr *Brodins* framställning anser sig utskottet böra erinra, att lagstiftaren af en i sig sjelf berättigad sträfvan att förebygga en osund utveckling af konsumtionskrediten icke får låta förleda sig att för de mindre bemedlade i samhället göra det allt för svårt att komma i åtnjutande af den kredit, till hvars anlåtande de mången gång för ett torftigt uppehälle äro oundgängligen hänvisade. Å andra sidan är det af icke mindre vigt att ej gifva ökad näring åt den obetänksamhet vid iklädandet af förbindelser, som redan nu allt för ofta får göra sig gällande. Ur båda dessa synpunkter möter emellertid betänklighet att bifalla herr *Brodins* förslag.

Tydligtvis kunna ock, ehuruval i mindre mån, samma betänkligheter göras gällande in fråga om herr *Olof Olssons* ej så långt gående förslag. Genom hvarje förändring i den af motionärerna angifna rikt-

ning äfventyrar man nemligen, att de båda ofvan framhållna synpunkterna icke blifva tillbörligt beaktade eller att den ena göres gällande på den andras bekostnad. Utskottet får slutligen anmärka, att det icke synes utskottet fullt följdriktigt att vidtaga en ändring i fråga om värdet af de arbetsredskap och andra lösören, som skola få vid utmätning undantagas, utan att en motsvarande ändring sker beträffande den enahanda egendom, som enligt föreskriften i 30 § konkurslagen konkursgäldenär eger att från konkursboet utbekomma och behålla.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa,

1:o) att herr *Brodins* motion icke må af Riksdagen bifallas;

2:o) att icke heller herr *Olof Olssons* motion må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 7 mars 1893.

På lagutskottets vägnar:

A. LILIENBERG.